

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

quam redeundo, clericos ordinavit. Quod si scire vis in quibusnam Ægypti urbibus Episcopos ordinavit Meletius, habes urbium & Episcoporum nomina in indiculo Meletii, quem refert Athanasius. Quem tu si legis, testimonium Euphaniai omittere poteris.

CAPUT IX.

IN Corollario quarto ais, inter antiquas consuetudines, quatum mentio fit in Canone sexto Concilii Nicæni, merito collocari posse morem illum, quo Romanus Episcopus Thessalonicensi Episcopo vices suas delegabat. In quo dupliciter falleris: primo cum putas in supradicto Canone Nicæno intelligi præfatas quasdam consuetudines in regendis Ecclesiis. Nullam enim aliam consuetudinem intelligunt Nicæni Patres, quam illam, quæ mox ab ipsis subjungitur, ut scilicet Episcopus Alexandriæ per universam Ægyptum omnium habeat potestatem: similiter Episcopus Antiochiæ in sua Diocesi & singuli Metropolitanus in suis Provinciis; Quod autem putas, morem illum Romanorum Anustites, qui Thessalonicensi Episcopo vices suas mandabant, vetustiore fuisse Concilio Nicæno, refellit Concilium Romanum, quod nuper editum est à Luca Holstenio. Illic enim cum origo ejus moris ab ultima vetustate repetitur, nulla ejus ante Pontificatum Damasi proferuntur indicia.

CAPUT XII.

IN Corollario decimo quarto, ubi refert epistolam Innocentii Papæ ad Alexandrum Episcopum Antiochenum, male reprehendis Doctissimum Antistitem Petrum de Marca, qui rectè notaverat, Innocentium in dicta epistola de jure Patriarchico Episcopi Antiocheni locutum esse, & prædictum Canonem Nicænum eo sensu accepisse. Verba Innocentii sunt; *Revolventes itaque auctoritatem Nicænae Synodi, quæ unam omnium per orbem terrarum mentem explicat Sacerdotum, quæ consuit de Antiochena Ecclesia cunctis fidelibus, ne dixerim sacerdotibus, esse necessarium custodire, quæ super Diocesim suam prædictam Ecclesiam, non super aliquam Provinciam noscimus constitutum.* Fateor in cunctis editionibus legi constitutum. Sed si Grammaticorum regulas contulisses, docuissent te profecto legendum esse constitutam. Alioqui quo referrentur voces illæ prædictam Ecclesiam, nisi forte Ecclesiam communis generis esse censes. Rectè ergo fecit Petrus de Marca, qui hunc locum ita edidit, cum aliter legi nec possit nec debeat. Porro ex his Innocentii verbis omnino conficitur, Innocentium in ea fuisse sententia, Nicænam Synodum Antiocheno Pontifici jus Patriarchicum attribuisse. Ait enim Antiochenum Episcopum decreto Synodi Nicænae non super aliquam Provinciam, sed super suam Diocesim constitutum fuisse. Il vero, qui supra Dice-

cesim sunt, Patriarchæ vocantur; qui autem super Provinciam, Metropolitanus. Quare cum Innocentius dicat Antiochenum Episcopum non esse constitutum super aliquam Provinciam, satis indicat eum non esse simplicem Metropolitanum. Dices fortasse multos esse, qui habent Dioceses, qui tamen non sunt Patriarchæ; cujusmodi sunt Exarchi seu Primates. Sed respondeo hos esse minores Patriarchas, qui habebant sub se Metropolitanos. Unde etiam Patriarchæ nomen interdum usurparunt. Deinde nihil interest, utrum primas, an Patriarcha hoc loco dicatur Antiochenus Episcopus. Abunde enim refellit tua sententia, si ostendero non dicere Innocentium jus acque honorem Metropolitanum à Synodo Nicæna attributum fuisse Episcopo Antiocheno. Quod quidem certissime demonstratur ex his, quæ jam dixi. Sed & quæ sequuntur Innocentii verba, id prorsus evincunt. Addit enim: *Vnde advertimus, non tam pro civitatis magnificentia hoc eidem attributum, quam quod prima primi Apostoli sedes esse monstratur, ubi & nomen accepit religio Christiana, & quæ conventum Apostolorum apud se fieri celeberrimum meruit, quæque urbis Romæ sedi non cederet, nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum apud se consummatumque gauderet.* An non vides Innocentium hic loqui de præcipuo quodam honore ac privilegio, quod Antiochena urbis magnificentia responderet, & quod penè æquale esset honori ac majestati sedis Romanæ. Ineptus omnino esset ac frigidus, si de Metropolitanano jure hæc diceret Innocentius, quod commune est Antiocheno cum innumerabilibus aliis Episcopis. Jus ergo aliud præcipuum intelligat oportet: quod aliud esse non potest quam Patriarchicum. Repugnas adhuc, & Antiochenum Episcopum ab Innocentio Metropolitanum vocari contendis his verbis; *Itaque arbitramur, frater charissime, ut sicut Metropolitanus auctoritate ordinatur singulari: sic & ceteros non sine permissu conscientiaque tua sinas Episcopos procreari &c.* Hic tu, ut soles, vitium editionis Moguntinæ pro vera lectione amplexus es, & ex ea falsam assertionem, & Innocentii menti contrariam conclusisti. Sed si reliquas editiones consulisses, Colonienfes scilicet duas: Alteram Crabbii, alteram Bini: Hispanicam Antonii Augustini in lib. 3. Epitomes juris Canonici: Et novissimam omnium editionem Parisiensem Bibliothecæ juris Canonici, quam vir Doctissimus Guilielmus Voëllus una cum Clarissimo viro Henrico Justello nuper publicavit, vidisses profecto, non Metropolitanus scribendum esse, sed Metropolitanos: quomodo etiam Nicolaus Faber ad oram Moguntini codicis emendaverat. Quis vero sensus esset in tua lectione: *Sicut Metropolitanus auctoritate ordinatur singulari: sic & ceteros non sine permissu &c.* Si lectionem tuam sequimur, nullum Episcopum ordinaverit Antiochenus Anustes. Præcipit enim Innocentius aut potius suadet Alexandro, ut Episcopos longius positos datis literis à Metropolitanis vel

aliis jubeat ordinari: vicinos autem, si ita ipsi libitum fuerit, Antiochiam venire jubeat ad accipiendam manus impositionem. Deinde quid sibi volunt hæc particule, sicut Metropolitanus ordinas, sic reliquos &c. An non vides Innocentium duo hic genera Episcoporum distinguere; Metropolitanos scilicet, & reliquos Provinciales, qui vulgo suffraganei dicuntur. Et Metropolitanos quidem ab Episcopo Antiocheno ait ordinari auctoritate singulari, id est Patriarchica. Solum enim Patriarchæ ordinandorum Metropolitanorum jus habent, ut docet Synodus octava superius allata. Ordinant autem illos duobus modis, ut ait prædicta Synodus; vel per manus impositionem, vel per missionem pallii. Qui posterior mos in Occidente magis invaluit, propter nimiam locorum distantiam, ut videtur, inventus. Hinc est, quod in Canone 28. Concilii Chalcedonensis, quo jus Patriarchicum concessum est Episcopo Constantinopolitano, nominatim decernitur, ut Metropolitanos per Ponticam & Asianam & Thraciarum Dioccesin ordinandi habeat potestatem: In agro autem Barbarico etiam Episcopos ordinet. Causa verò cur in agro Barbarico hanc ei dederint potestatem, hæc est, quod apud Barbaros nullus erat Metropolitanus; ac proinde Constantinopolitanus Patriarcha in illis regionibus implebat officium Metropolitanum.

CAPUT XIII.

In septimo corollario ais, Carthaginensem Episcopum idem videti habuisse juris per universam Africam, quod Alexandrinus Episcopus habebat per Ægyptum, Libyam ac Pentapolim: id est, habuisse jus ordinandi Presbyteros & Episcopos per universam Africam. Hoc enim jus fuit Alexandrino Episcopo per universam Ægypticam Dioccesin, ut tu quidem pluribus in locis dissertationis tuæ asseverasti. Verum Canon Carthaginensis Concilii, ex quo id conclusis, hoc non dicit; sed tantum, licere Episcopo Carthaginensi, ex quacunque Ecclesia voluerit, clericos sumere, ut eos Ecclesiis à quibus postulati fuerint, Presbyteros aut Episcopos ordinet. Unde & titulus Canonis ita concipitur: *Ut Carthaginensi Episcopo unde voluerit clericum liceat ordinare.* Non dicit *ubicunque voluerit*, sed tantum *unde voluerit*. Licuit ergo Episcopo Carthaginensi alienos clericos sumere, quos vel Presbyteros, vel Episcopos ordinaret. Sed in sua duntaxat Provincia, id est in Proconsulari, quæ etiam Carthago dicebatur. Extra hanc Provinciam non licebat illi eos ordinare. Canon enim Carthaginensis hanc ei potestatem non tribuit. At dices Aurelium Carthaginensem Episcopum in hoc Canone diserte affirmare, se cunctarum Ecclesiarum sollicitudinem gerere; ac proinde cunctas ordinationes ad eum pertinuisse. Respondeo, cum Aurelius dicit cunctarum Ecclesiarum sollicitudinem ipsi incumbere, de Ecclesiis Provinciæ suæ cum loqui, non de uni-

versæ Africa. Certe paulo ante idem Aurelius tantum dixit, se multarum Ecclesiarum & ordinandorum sollicitudinem gerere. Multæ enim & maximæ erant Ecclesiæ in Provincia Proconsulari: & in ipsa urbe Carthagine, quæ una erat ex maximis civitatibus Imperii Romani, plures erant Ecclesiæ pluresque Presbyteri ac Diaconi. Quod si tibi concedamus Carthaginensem Episcopum, utpote Primate, curam habuisse Ecclesiarum totius Africae, non ex eo sequitur illum in tota Africa ordinationes celebrasse. Nam & Episcopus Romanus, licet totius Ecclesiæ curam gerat, non idcirco omnium Ecclesiarum ordinationes sibi vindicat.

CAPUT XIV.

Exposito Canone sexto Concilii Nicæni, in quo de jure Patriarcharum agi, abunde, ut opinor, probavimus, libet nunc Corollarii loco quædam adjicere, quæ ad eosdem Patriarchas pertinent. Sciendum est igitur, Patriarchas in Synodo Episcoporum ordinari solitos esse. Nam post mortem Patriarchæ, multi, tam Metropolitanus, quam Provinciales Episcopi ad Patriarchalem Ecclesiam conveniebant, tum funeris celebrandi, tum Patriarchæ in mortui locum substituendi causâ, quo & illius sepultura. & hujus ordinatio esset illustrior. Ita Joannes Chrysostramus, sic ante illum Nestorius, & reliqui ferè post illum Episcopi Constantinopolitani in Synodo Episcoporum ordinati leguntur, ut videre est in Annalibus Ecclesiasticis. Porro simul atque ordinati fuerant, Synodicas literas mittebant ad reliquos Patriarchas, quibus & ordinationem suam illis nuntiabant, & fidei suæ formulam exponebant, poscentes, ut ab illis vicissim literas pacificas seu communicatorias acciperent. Quin & Episcopus Romanus postquam ad Pontificatus apicem evectus fuerat, ejusmodi literas ad reliquos Patriarchas Collegas suos mittere consueverat, fidem suam eis exponens, petensque ut eorum precibus & consilio adjuvaretur. Hujusmodi exstat Epistola Gregorii Papæ, scripta eodem exemplo ad omnes Patriarchas, in libro primo ejus epistolarum. Duæ porro simul mittebantur epistolæ Synodicae. Nam & Episcopi, qui ad ordinationem novi Patriarchæ conveniant, Synodicam suo nomine ad omnes Patriarchas epistolam scribebant, quæ Patriarchæ recens ab ipsis ordinati præconium continebat: Etis, qui creatus fuerat Patriarcha, Synodicam suam seorsum mittebat ad reliquos Collegas suos. Cujus rei illustre exemplum habemus in Epiphania Patriarcha Constantinopolitano. Nam cum Episcopi à quibus ordinatus fuerat Patriarcha Constantinopolitanus, Synodicam suam scripsissent ad Hormisdam Papam, ipse peculiarem Synodicam ad eundem Hormisdam per Legatos suos direxit. Ac prior quidem illa proprie Synodica fuit, quippe quæ à Synodo scripta esset, & præfixa haberet nomina

Bb ij